



# ST Råcksta

## Kompensationsåtgärder

LAND Arkitektur | AO / CD / TL / IS | 2025-09-26

Beställare: SVK

Projektnummer: 2316



**SVENSKA  
KRAFTNÄT**



**LAND**

# BAKGRUND

## - Skyfallshantering vid byggnation av nytt ställverk

På grund av byggnation av en ny 400 kV-station på delar av fastigheten Floden 1 krävs en höjning av marken för att säkerställa att byggnaden inte översvämmas vid beräknat högsta flöde (BHF). Denna höjning resulterar i att ytor vilka tidigare använts för dagvattenmagasiner tas i anspråk och inte längre kan användas för att fördröja dagvatten vid stora dagvattenvolymer.

På uppdrag av Svenska Kraftnät utreder AFRY möjligheten att kompensera för de ytor tilltänka som fördröjningsområden vilka planeras att byggas på. Kompensationsåtgärder vilka föreslås är att öppna upp ytor och skapa nya fördröjningsytor i bäcken uppströms byggnadsområdet på fastigheten Floden 1. Kompensationsytan är avgränsad mellan Skattegårdsvägen och Täbylundsvägen. Uppströms, där bäcken korsar Skattegårdsvägen, pågår ett liknande projekt och är inte tillgängligt för fördröjning av tillkommande dagvatten från stationens byggnation.

Ur: Bilaga\_förprojektering\_bäck\_240201



Byggnadsområde markerat med ett kryss samt fördröjningsområde markerat som gul yta.

# BAKGRUND

## Föreslagna fördröjningsprinciper

Fördröjning genom breddning av dike



Fördröjning genom dämme



# KONTEXT

- *Nälstastråket*



1. Nälsta dike 2. Öppna gräsytor 3. Bollplan 4. Vinsta gård  
5. Lekplats



## Ur Parkplan Hässelby-Vällingby, del 2:

Nälstastråket är ett dalstråk och del av den sammanhängande grönstrukturen från Kyrksjölöten som binder samman Bromma och Vällingby-Hässelby och fortsätter vidare mot Järfälla. Stråket sträcker sig i väst även söderut mot Grimstaskogen. Nälstastråket är 100-200 meter brett. Stråket kantas på ena sidan av en skogsbeklädd höjdrygg som domineras av ek och tall och på andra sidan av radhus.

Stora öppna gräsytor utgör stråkets huvudkaraktär som korsas av stigar och gångvägar. Genom hela området, i dalstråkets botten, skär Nälsta dike som är vassbeväxt och omgivet av ett stängsel. Diket kan korsas på sju ställen via

träbroar. Stockholm vatten ansvarar för diket och staketet runt det. Stråket är ett flitigt använt rekreationsområde och det finns utegym, fotbollsmål för spontanidrott utställda på flera platser samt en bokningsbar fotbollsplan som idrottsförvaltningen förvaltar.

## VÄRDEN

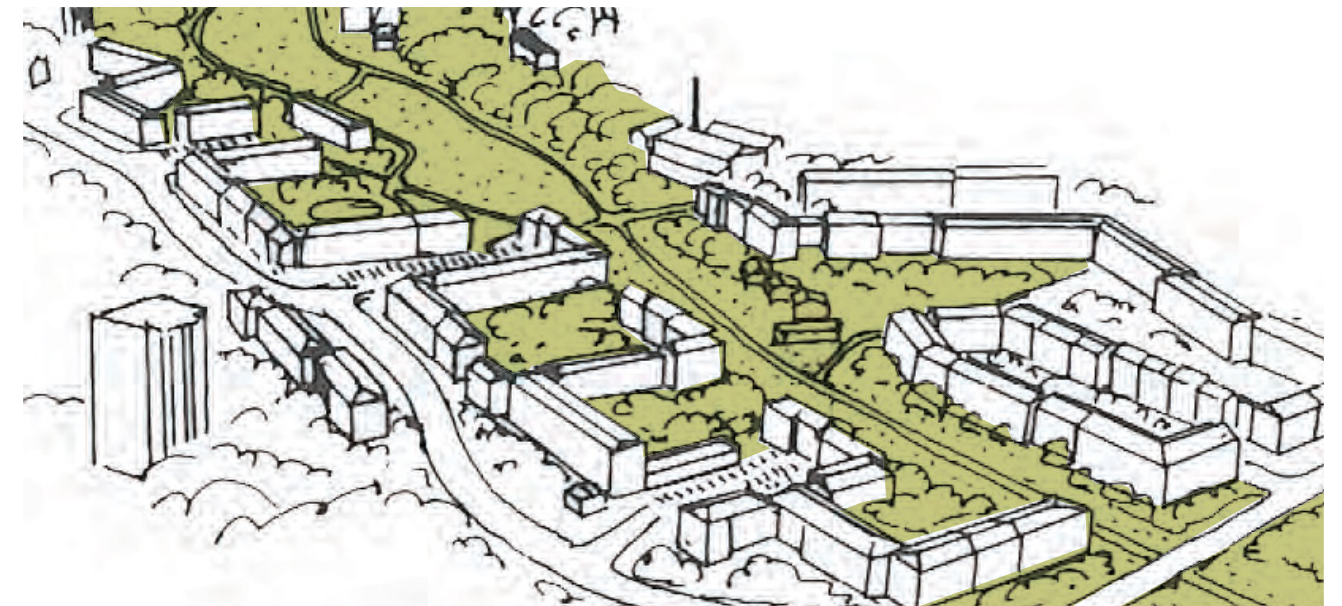
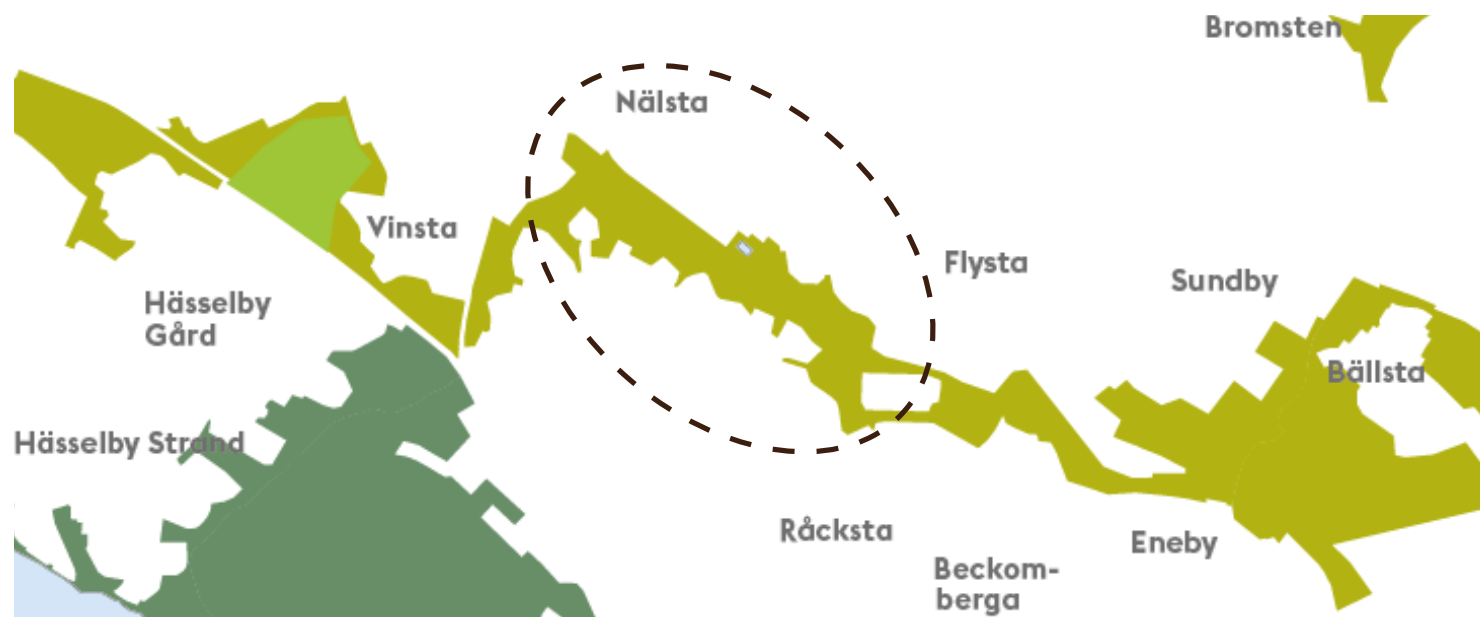
*Sociala:* lek, bollspel, sitta i solen, picknick, bad (Nälstabadet), cykel, skidor, pulka, promenera, jogga, hundrastområde, naturupplevelse, utsikt, ro, naturlek

*Kulturbistoriska:* Vinsta gård, fornlämningar, hela Vällingby är riksintresse för kulturmiljövården och utpekad som kulturhistoriskt värdefull miljö av Stockholm Stadsmuseum.

*Ekologiska:* Ingår i habitatnätverk för groddjur och eklevande arter, del i sammanhängande grönstruktur mot intilliggande stadsdel, tallar, hassel, dike/vattenmiljö

# KONTEXT

- *Stockholms gröna parkstråk*



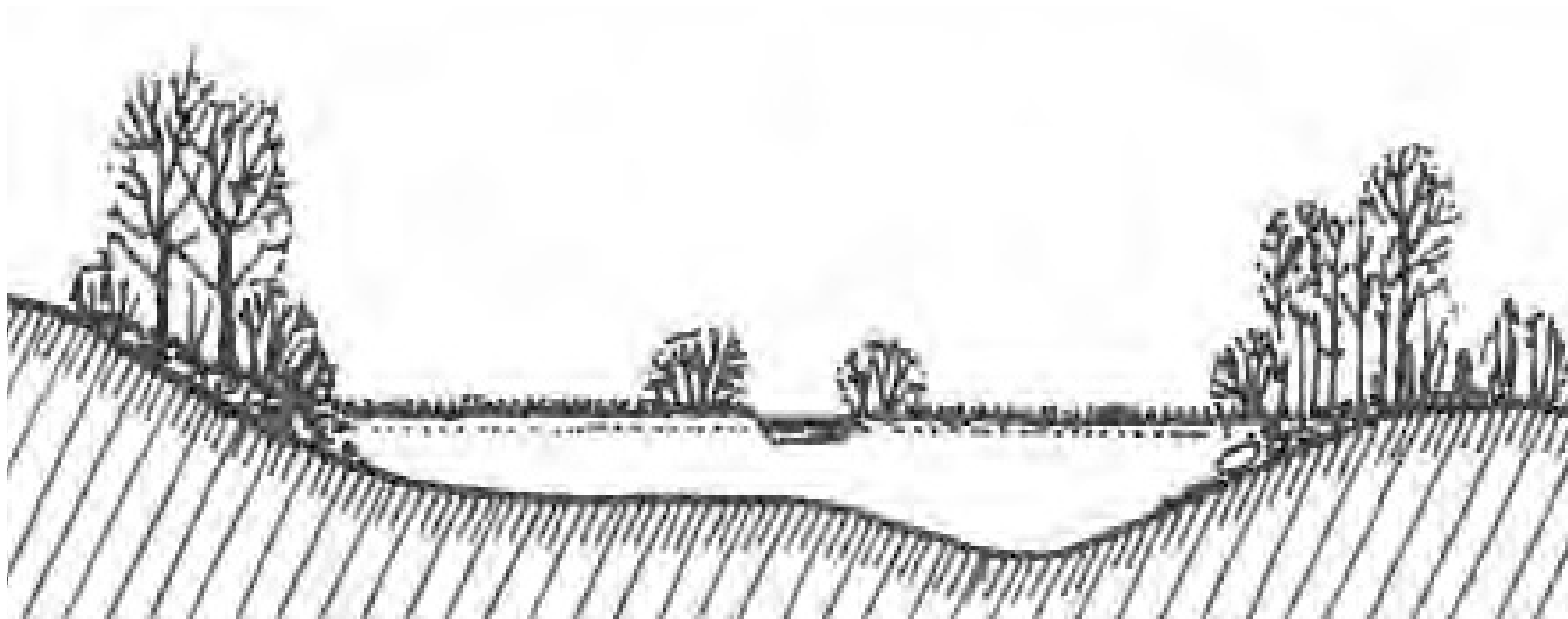
## Ur Stockholms parkplan:

Parkstråken är ett finmaskigt nät av parker och natur som knyter ihop olika stadsdelar och offentliga rum på en lokal nivå. Parkstråken skapar en sammanhängande sekvenser av parker och offentliga rum i stadslandskapet. Blackeberg och Västertorp är goda exempel på detta där planeringen för parker, friområden överensstämmer med byggnaders placering och anpassning till landskapet till en helhet.

Ofta sammanfaller parkstråken med grönkilarna och strandstråken till en lång sammanlänkad kedja från den egna bostaden ända ut till naturen som omger Stockholm. Detta är en unik kvalitet för Stockholm. De lägre liggande delarna av parkstråken härrörs från sprickdalslandskapets grundare partier och har under århundradens lopp utgjorts av uppodlad och betad mark.

# KONTEXT

- *Dalgången*



Ur byggnadsordningen:

Utmärkande för stockholmslandskapet är de långsträckta sprickdalarna. Sprickdalarna är delvis långsträckta vattenrum och delvis odlingsmarker kantade av riklig lövskogsvegetation. Idag är de ofta parker och parkstråk omgivna av barrskogsklädda eller bebyggda bergsryggar.



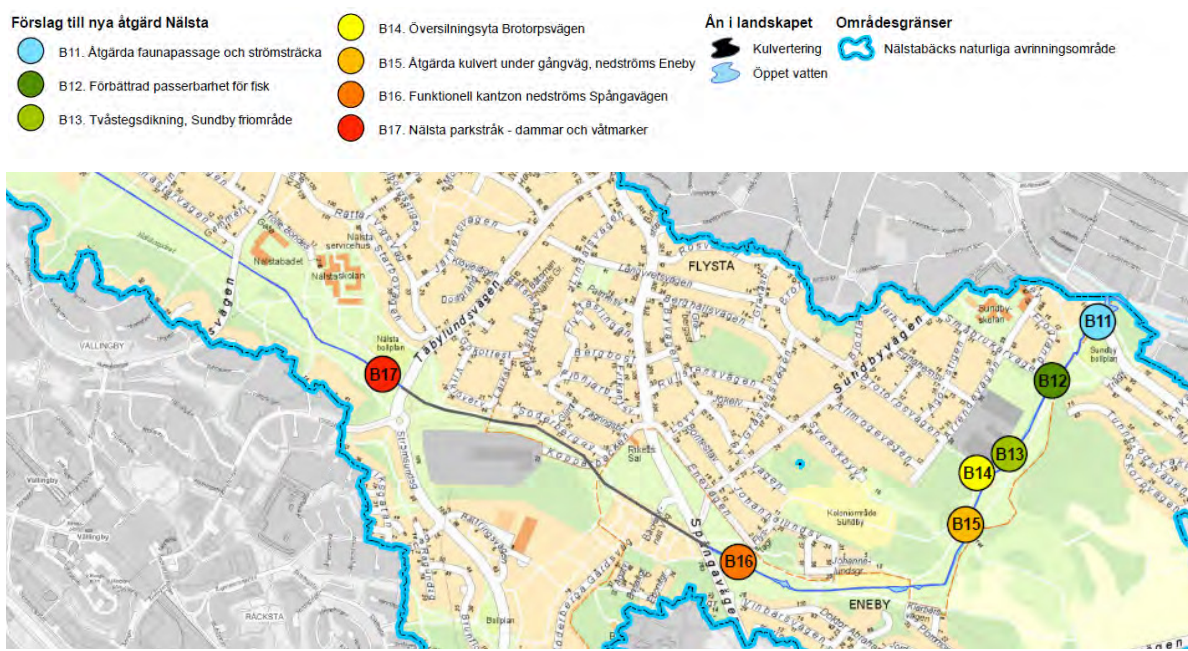
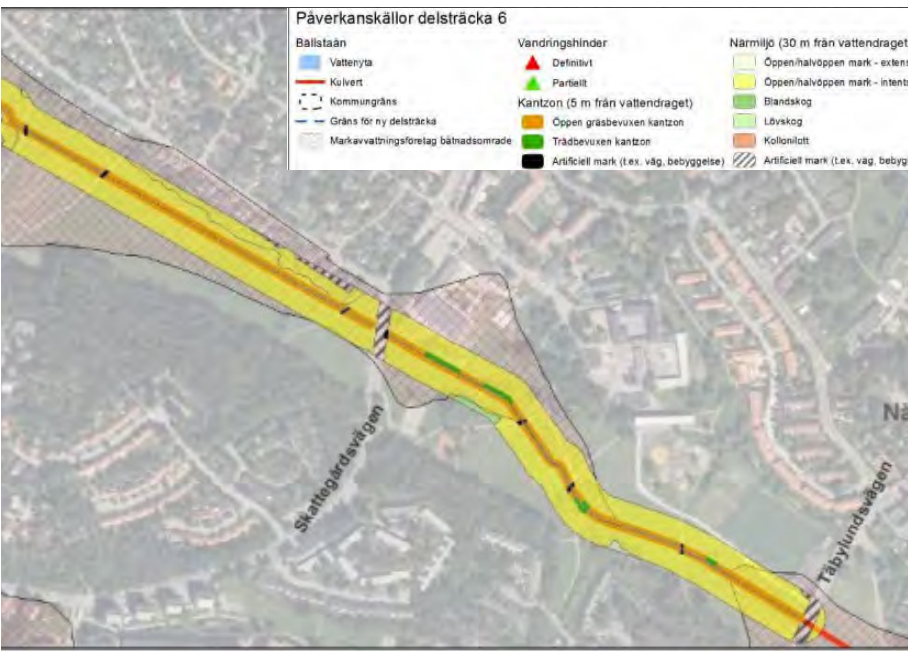
Citat från medborgarenkät över Nälstatsrådet:

”Västerorts ’Gärdet’. Det stora öppna fältet ger en magisk känsla och naturupplevelse”

”Det finns en känsla av Central Park eller Hyde Park när man rör sig runt Nälsta ängar eller går tvärs över gräsytor. Det finns stora ytor att röra sig på”

# MÖJLIGHETER PÅ PLATSEN

- Stärk habitatet i Nälsta dike



Figur 35. Vandringshinder VH 6:1 utgörs av ett galler där skräp kan fastna. Vid vandringshinder begränsas konnektiviteten också av snabbt strömmande vatten.

## Ur Biotopvård i Ballstaån och Nälsta bäck

”Ekologigruppen har, tillsammans med Emåförbundet och WRS, på uppdrag av Stockholms stad utarbetat biotopvårdande åtgärder för Ballstaån och Nälsta dike, med syfte att förbättra miljöerna i och kring vattendragen. Nedströms Vinstavägen och uppströms Täbylundsvägen vid Nälsta bäck föreslås flertalet åtgärder:

- Funktionella kantzoner med utflackade släntlutningar och träd/buskar i dungar i kantzonen på båda sidor av vattendraget.
- Stängslet som idag otillgängliggör vattendraget föreslås

tas bort. Flackare slänter skulle minska risken för ev. olyckor utmed vattendraget.

- Delar av bäckens sträckning föreslås läggas i ett svagt meandrande flöde. Bäckfåran stabiliseras med steninläggningar av natursten, och tillåts variera i djup och bredd.
- I anslutning till bäcken anläggs en damm för att gynna groddjurslek. Dammen föreslås bli grundvattenförsörjd och fristående från vattendraget. Alternativt kan dammen anslutas till Nälsta bäck för att säkra tillgång på vatten, men i så fall behövs en lösning som hindrar fisk från att komma in i dammen.

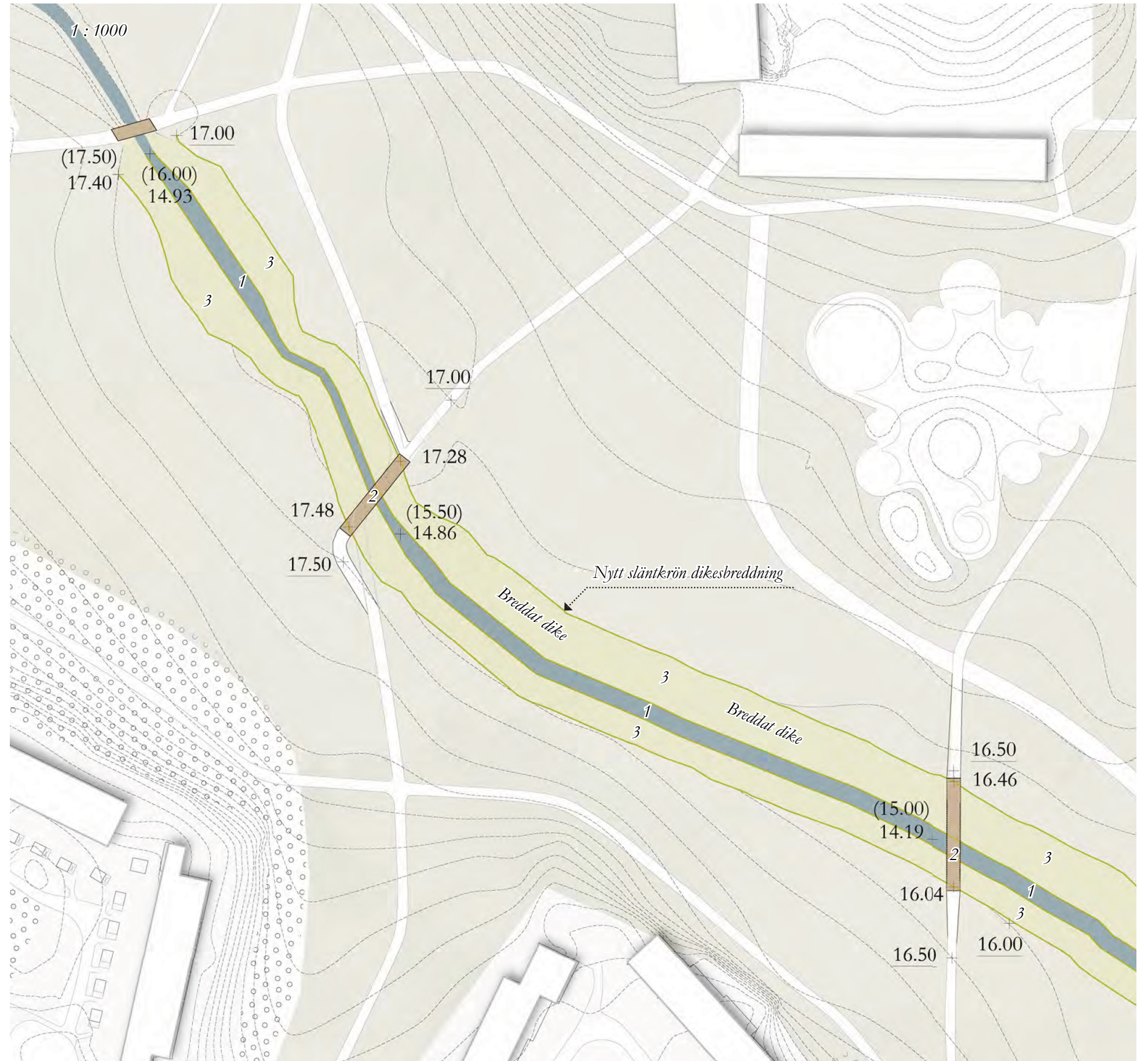
(s 93-94 , [https://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/tema/vatten/vattendrag/ballstaan/Biotopvard\\_Ballstaan\\_komp.pdf](https://miljobarometern.stockholm.se/content/docs/tema/vatten/vattendrag/ballstaan/Biotopvard_Ballstaan_komp.pdf))

# BEFINTLIG SITUATION

- *Dike, Bro och slänter*

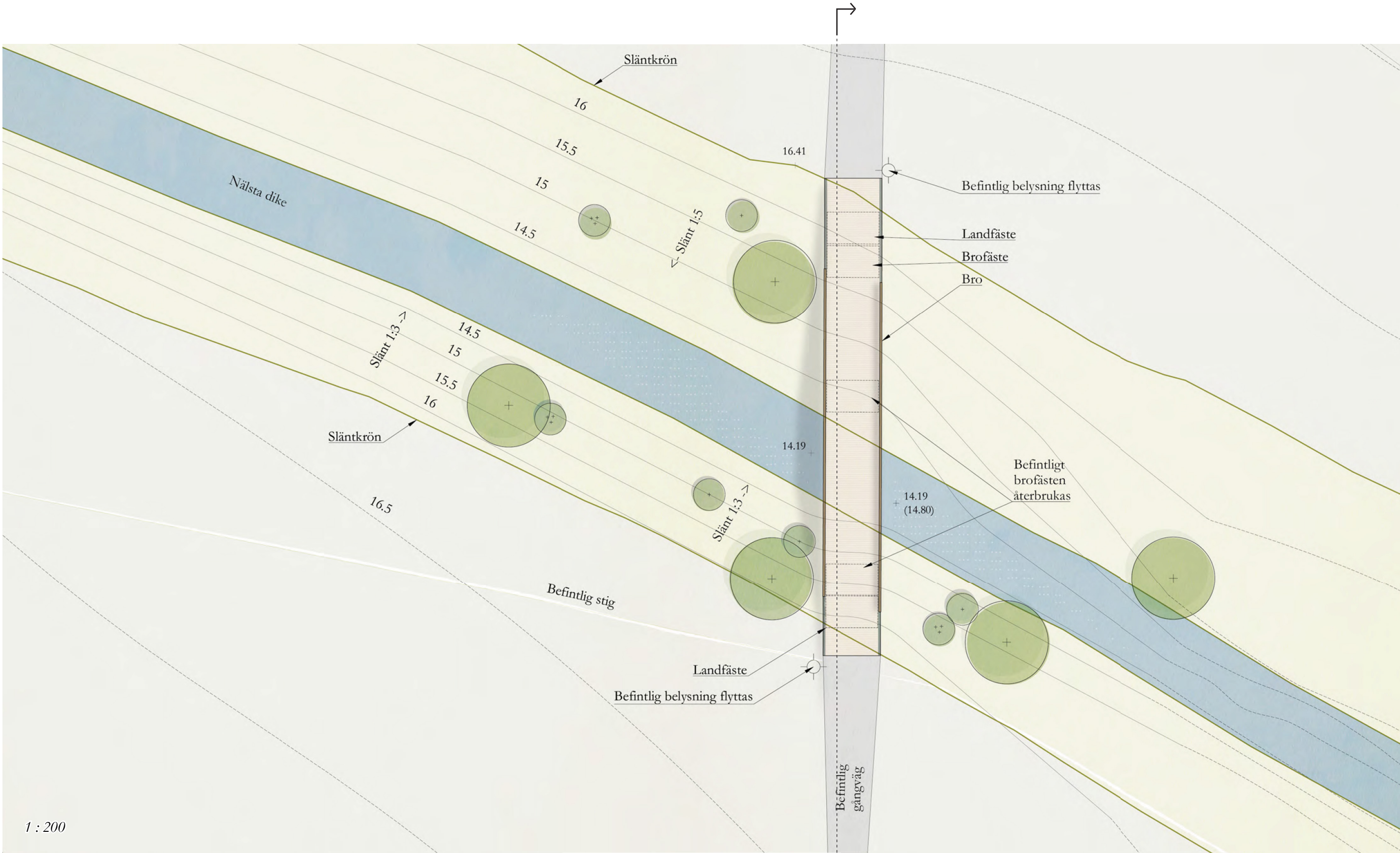


- *Gestaltungsgrepp*



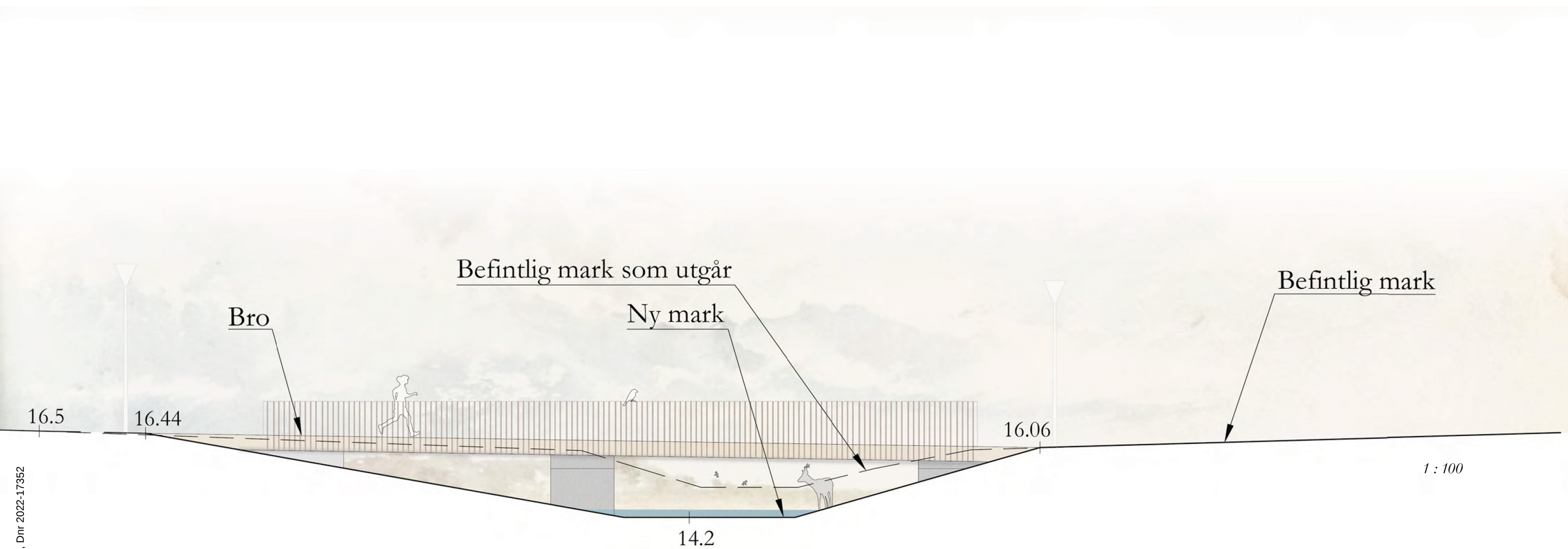
# FÖRSLAG BREDDNING

- Plan



# FÖRSLAG BREDDNING

- *Sektion*



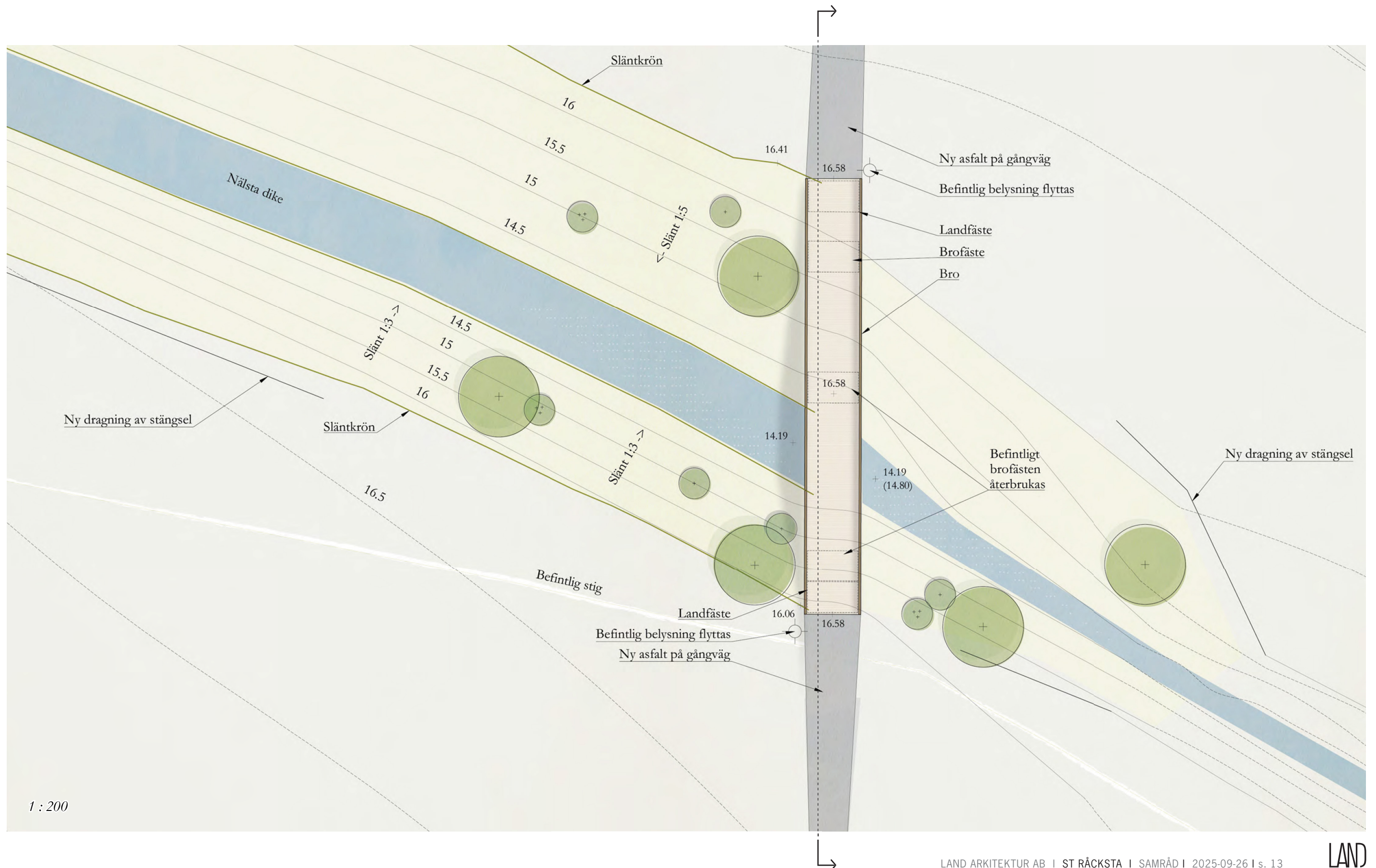
# FÖRSLAG DÄMME

- Gestaltungsgrupp



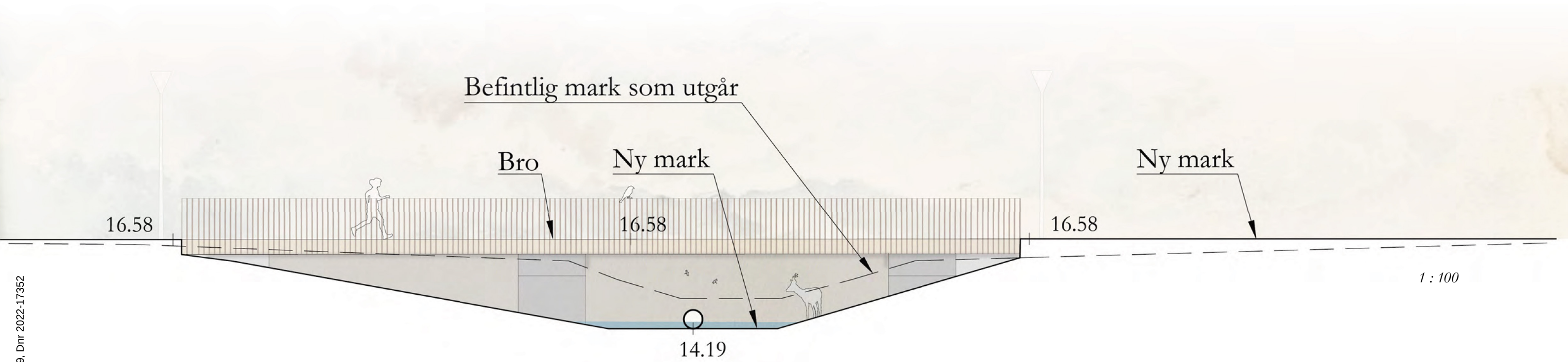
- *Plan*

- *Plan*



# FÖRSLAG DÄMME

- *Sektion*



# NY BRO

- *Visionsbild*



*Visionsbild skapad av Urban Design*

# NY BRO

- *Visionsbild*



*Visionsbilder skapade av Urban Design*